

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 30 september 2021
Ons kenmerk 39/5.1/2021001739
Behandeld door Team Bestuur en Concernzaken 36 55 55
Onderwerp: Tussenrapportage gesprekken in het kader van de bollenteelt

Geachte voorzitter/leden,

Ter vergadering van uw Provinciale Staten d.d. 7 juli 2021 is door de commissaris van de Koning de toezegging gedaan de dialoog en verbinding tussen de betrokken partijen in het kader van het Programma Duurzame bollenteelt te stimuleren. De commissaris heeft hiertoe diverse gesprekken gevoerd, met een brede vertegenwoordiging van alle betrokkenen.

Hierbij treft u de tussenrapportage van de commissaris hierover aan, waarin u in hoofdlijnen wordt geïnformeerd over de gesprekken die zijn gevoerd én de stappen die de commissaris voornemens is te gaan zetten in de komende maanden, ter verdere bevordering van de dialoog. Wij hopen u, namens de commissaris van de Koning, rond 1 december 2021 de eindrapportage aan te kunnen bieden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage Tussenrapportage

Afschrift aan gesprekspartners

TUSSENRAPPORTAGE

Van de commissaris van de Koning over de stand van zaken ten aanzien van de gesprekken die zijn gevoerd in het kader van het programma Duurzame bollenteelt in Drenthe.

Aanleiding

Nederland is de grootste producent van bloembollen ter wereld. Ook in Drenthe worden in toenemende mate bloembollen geteeld. Bij omwonenden en belangenorganisaties is er zorg over de gevolgen van bollenteelt op de gezondheid, de biodiversiteit, het landschap en de natuur. Dit leidt in toenemende mate tot spanning in de (dorps)gemeenschappen waar de teelt plaatsvindt.

Marga Kool en Martha Buitenkamp hebben, op verzoek van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de provincie Drenthe, in 2019 een verkennend onderzoek gedaan onder telers, georganiseerde en niet georganiseerde omwonenden en vertegenwoordigers van organisaties die betrokken zijn bij intensieve bollenteelt in de provincies Drenthe en Overijssel. Het rapport 'Uitgesproken' is hiervan het resultaat en geeft, naast een weergave van de verkennende gesprekken, ook handvatten die er toe kunnen leiden dat de betrokkenen (weer) met elkaar in gesprek komen.

Belangrijkste conclusie uit het rapport is, dat de omwonenden en telers de impasse tot nog toe niet samen hebben kunnen doorbreken en dat de gezamenlijke overheden aan zet zijn. Mede naar aanleiding hiervan is een programma Duurzame bollenteelt Drenthe opgesteld. Dit programma zet enerzijds een stap in de transitie om te komen tot een gewasbescherming met nagenoeg geen emissies naar het milieu en nagenoeg geen residuen op het product én zet in op het stimuleren van de dialoog tussen alle betrokken partijen. Met dit programma wordt invulling gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 van het Ministerie van LNV en de ambities uit het provinciale programma "Toekomstgerichte landbouw".

Concreet heeft het programma als doel:

1. kennis te ontwikkelen die moet leiden tot een fundamentele verbetering in de verduurzaming van de bollenteelt;
2. bevorderen van de dialoog tussen de telers en omwonenden, zodat een open gesprek ontstaat en begrip voor elkaars situatie;
3. toelating van een middelenpakket dat een lagere milieubelasting heeft dan de huidige toegestane middelen bij de teelt van bollen.

Om invulling te geven aan het tweede doel 'het dialoogspoor' ben ik gevraagd om in een brede gespreksronde te verkennen wat nodig is om dit spoor gestalte te geven. Ik heb in de periode juni-september inmiddels met de volgende gesprekspartners aan tafel gezeten:

- de schrijvers van het rapport 'Uitgesproken'
- inwoners uit Westerveld in vier groepsgesprekken
- vertegenwoordigers van de bewonersgroep Noord-Lheederes
- een groep inwoners uit Midden-Drenthe

- vertegenwoordigers van belangengroeperingen Meten = Weten, Bollenboos en Milieu-defensie Westerveld in verschillende sessies
- telers van bollen in de gemeente Westerveld en een vertegenwoordiging van de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur in verschillende sessies
- distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen
- vertegenwoordigers van natuurorganisaties (Staatsbosbeheer, Natuur- en milieufederatie Drenthe, Drents Landschap, Natuurmonumenten)
- waterschap Drents Overijsselse Delta
- vertegenwoordigers van het Drents Agrarisch Jongerencontact, Agrarisch Natuur Drenthe en LTO Nederland
- directie van het HLB onderzoeksinstituut, het instituut dat de leiding heeft over het programma Duurzame Bollenteelt in Drenthe

In deze gesprekken heb ik vooral geluisterd naar de zorgen van alle gesprekspartners. Zij hebben mij verteld welke mogelijkheden zij zien om te komen tot oplossingen. In het rapport 'Uitgesproken' zijn de zorgen die in gesprekken naar voren zijn gekomen uitputtend verwoord.

Kort samengevat geven bezorgde omwonenden aan dat de wettelijke kaders, toelatingsprocedures en de mate van toezicht en handhaving op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ontoereikend zijn.

Kort samengevat vragen natuurorganisaties en georganiseerde belangengroeperingen randvoorwaarden te stellen aan plekken in Drenthe waar de intensieve bollenteelt mag plaatsvinden. Zij zijn van mening dat dit niet in de directe omgeving van woningen en natuurgebieden past.

Kort samengevat geven de telers en distributeurs aan zorgvuldig te werken binnen wettelijke kaders. Zij hebben binnen de sector al forse stappen gezet om tot duurzame gewasbescherming te komen en blijven daarin investeren. Zij willen in dialoog blijven met de bezorgde omwonenden en belangenorganisaties. Gelet op alle ontwikkelingen binnen de landbouwsector, maken telers zich zorgen over de mogelijkheid voor henzelf en hun bedrijfsopvolgers om hun onderneming gezond te kunnen blijven voeren.

Blik naar voren

In de gesprekken die ik heb gevoerd zijn waardevolle suggesties naar voren gekomen die kunnen helpen de dialoog te voeren. Om verdere stappen te zetten ga ik in oktober starten met het inrichten van gesprekstafels waarin alle betrokken partijen met elkaar in gesprek kunnen gaan om de zorgen over en weer te delen en naar elkaar te luisteren. Ik hoop dat door deze gesprekken een basis ontstaat om gezamenlijk op zoek te gaan naar oplossingen/compromissen.

Tot slot

Ik vind het fijn om te horen en te constateren, dat de wil er bij eenieder is om vanuit een open houding in dialoog te gaan. Als commissaris van de Koning wil ik mij daarom, ook na 1 oktober 2021, inzetten om de dialoog en de verbinding tussen alle betrokken partijen rondom bollenteelt in de gemeente Westerveld te verbeteren.

